

Załącznik nr 3
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z oceny realizacji zaleceń

Nazwa kierunku studiów: **archeologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Wrocławski

Data przeprowadzenia powtórnego postępowania oceniającego:

10 marca 2022 r.

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Zalecenia wymienione w uchwale nr 454/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 lipca 2020 r.	4
3. Charakterystyka realizacji zaleceń i ocena skuteczności wdrożonych działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zaleceń	4
4. Informacje o zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, dotyczących programu studiów, nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz infrastruktury naukowej i dydaktycznej (od przeprowadzenia przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej wskazaną uchwałą do otrzymania zawiadomienia o powtórnej ocenie programowej), w tym wynikających ze zmian przepisów prawa	9
5. Podsumowanie i propozycja oceny spełnienia kryteriów, w odniesieniu do których zostały sformułowane zalecenia wymienione we wskazanej uchwale	9
5.1. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej	11
6. Załączniki:	11
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	11

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Marcin Ignaczak, ekspert PKA
2. Norbert Napieraj, ekspert PKA ds. pracodawców
3. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Powtórna ocena jakości kształcenia na kierunku archeologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim została przeprowadzona w ramach harmonogramu prac określonych na rok akademicki 2021/2022. Było to powtórne postępowanie oceniające zgodnie z zapisem uchwały nr 454/2020 Prezydium PKA z dnia 16 lipca 2020 r. Poprzednia ocena, przeprowadzona w roku 2019 została wydana na okres skrócony – 2 lata. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą PKA oceny programowej i zasadami przeprowadzania powtórnego postępowania oceniającego. Ze względu na stan pandemii COVID-19, wizytacja przeprowadzona została zdalnie z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie informacji uzyskanych z: raportu z realizacji zaleceń, stron internetowych Uczelni, jak również wideorozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami ocenianego kierunku oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przed końcem wizytacji sformułowano uwagi, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego – w załączniku nr 2.

2. Zalecenia wymienione w uchwale nr 454/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 lipca 2020 r.

w odniesieniu do kryterium 2.

1. Wyłączenie z oferty dydaktycznej przedmiotów realizowanych w ramach wspólnych grup dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia.
2. W przypadku realizacji przedmiotów o tej samej nazwie na dwóch poziomach studiów należy zróżnicować treści programowe oraz określić efekty uczenia się odpowiednio do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
3. Podjęcie działań zapobiegających powtarzaniu się w programie studiów drugiego stopnia treści programowych z programu studiów pierwszego stopnia.

w odniesieniu do kryterium 6.

1. Realne włączenie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do procesu kształtowania koncepcji i celów kształcenia, realizacji i oceny programu studiów.
2. Wprowadzenie systemu oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i doboru współpracujących instytucji z uwzględnieniem opinii studentów.

w odniesieniu do kryterium 10.

1. Przeprowadzanie na kierunku zgodnie z przyjętymi na Uniwersytecie Wrocławskim zasadami okresowych przeglądów programów studiów i ich realizacji.
2. Włączenie studentów kierunku w opiniowanie programu studiów, zmian w programie i ocenę skutków wprowadzonych zmian

3. Charakterystyka realizacji zaleceń i ocena skuteczności wdrożonych działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zaleceń

w odniesieniu do kryterium 2:

Z informacji zawartych w Raporcie z realizacji zaleceń i przedłożonych załącznikach oraz uzyskanych podczas wizytacji wynika, że:

Ad. 1. Uczelnia wdrożyła prace naprawcze w roku akademickim 2020/2021. W nowym, zmodyfikowanym programie nie występuje już sytuacja, w której we wspólnych grupach realizowano by wspólne zajęcia dla studentów pierwszego i drugiego stopnia. Zmiany te miały dotyczyć zajęć „do wyboru”. W chwili obecnej studenci studiów pierwszego stopnia mogą wybierać z listy pięciu zajęć, trzy konieczne do zrealizowania. W przypadku studiów drugiego stopnia wybór jest dokonywany w ramach specjalności, do której przypisane są tego rodzaju zajęcia (wyborem jest już wybór specjalności, do których przypisano zajęcia w formie konwersatorium).

Działania naprawcze podjęte przez uczelnię pozwoliły skutecznie zrealizować zalecenie.

Ad 2. Uczelnia zmodyfikowała program studiów. Nie ma już w nim zajęć, które miałyby takie same treści programowe oraz efekty uczenia się na dwóch różnych poziomach studiów (pierwszego i drugiego stopnia). W ocenianych programach występuje pięć zajęć o tych samych nazwach na dwóch poziomach studiów: *archeologia industrialna*, *społeczności pradziejowe w perspektywie badań interdyscyplinarnych*, *metodyka badań wykopaliskowych*, *metodyka prospekcji archeologicznej* (w ramach studiów II stopnia realizowane w różny sposób dla dwóch specjalności: *archeologia*

powszechna, archeologia w przestrzeni publicznej). Wszystkie wymienione zajęcia mają zróżnicowane efekty uczenia się i treści programowe, zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wprowadzone modyfikacje skutecznie różnicują treści programowe i efekty uczenia się dla zajęć o tych samych nazwach. Odpowiadają one właściwym poziomom PRK. Zalecenie wykonano.

Ad 3. Program studiów drugiego stopnia został skutecznie zmodyfikowany w celu uniknięcia powtarzania się w nim treści programowych ze studiów pierwszego stopnia. Przeprowadzony został przegląd i rewizja treści w sylabusach zajęć z programu studiów drugiego stopnia. Pozwala on na sformułowanie opinii, iż treści programowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie pokrywają się i są adekwatne dla właściwego poziomu studiów. W przypadku zajęć *archeologia industrialna* dla II stopnia studiów obejmują, na przykład m.in. kluczowe pojęcia i metody badań, historię badań w zakresie tej dziedziny archeologii w Polsce i na świecie, ochronę dziedzictwa przemysłowego i rolę archeologii w jego wykorzystaniu, perspektywy społeczne archeologii industrialnej, (osiedla górnicze, miasta firmowe, warunki pracy i bytowe na przykładzie badań zanikłych osad z okresu industrialnego, XIX-XX w.), zaplecze surowcowe, metody laboratoryjne w archeologii industrialnej, krajobraz przemysłowy i metody jego badania. Dla tych samych zajęć w ramach I stopnia studiów treści programowe odnoszą się do podstawowych pojęć i historii badań, krajobrazu przemysłowego, zaplecza przemysłowego, mieszkalnego, siły wiatru i sił wodnych w gospodarce. Treści programowe dla II stopnia są odmienne lub precyzyjnie pogłębione o wskazanie dodatkowych, zaawansowanych obszarów badawczych - zarówno na I stopniu, jak i na II zapoznanie studentów z pojęciami, metodami i historią badań jest zasadne, tym bardziej, że na II stopniu historia badań na przykład obejmuje w poszerzonym i pogłębionym zakresie dzieje badań prowadzonych poza Polską. Opisane treści programowe zostały na obydwu poziomach studiów zróżnicowane także poprzez dobór literatury, dla pierwszego stopnia zawiera ona pozycje wprowadzające w zakres tematyki, natomiast dla II stopnia zawiera tytuły problemowe, dotyczące zagadnień pogłębiających tematykę i wprowadzających treści szczegółowe.

Innym przykładem mogą być zajęcia *metodyka badań wykopaliskowych* – na I stopniu treści programowe określono następująco: wytyczanie wykopów; wydzielanie nawarstwień kulturowych; eksploracja nawarstwień kulturowych i obiektów archeologicznych; inwentaryzacja, klasyfikacja, opis i opracowanie materiałów zabytkowych; wykonywanie dokumentacji opisowej, rysunkowej i fotograficznej; wykonywanie pomiarów za pomocą specjalistycznego sprzętu. W treściach programowych dla studiów II stopnia przewidziano: zapoznanie się z historią badań stanowiska (jeżeli było wcześniej badane), planowanie lokalizacji odwiertów, sondaży i wykopów w oparciu o dane z zakresu archeologii nieinwazyjnej (prospekcja powierzchniowa, zdjęcia lotnicze, mapy topograficzne i geologiczne, obrazy geomagnetyczne i elektrooporowe stanowiska itp.), wytyczanie wykopów za pomocą tachimetru, niwelatora i taśm mierniczych; wydzielanie nawarstwień kulturowych; eksplorację nawarstwień kulturowych i obiektów archeologicznych; pobieranie i prawidłowy opis prób. W tym przypadku treści programowe są zróżnicowane dla I i II stopnia studiów, lub też zostały we właściwy sposób pogłębione dla studiów II stopnia i mają charakter zaawansowany.

Porównanie treści programowych dla jeszcze jednych zajęć o tej samej nazwie na dwóch stopniach studiów: *społeczności pradziejowe w perspektywie badań interdyscyplinarnych*, także wskazuje na zróżnicowanie treści programowych: i tak, dla I stopnia, treści programowe mają charakter wprowadzenia i zapoznania studenta ze złożoną problematyką (przewidziane treści to: archeologia jako nauka multidyscyplinarna, metody obrazowania przestrzeni przy użyciu najnowszych technik wizualizacji, podstawy zastosowania badań geochemicznych i geofizycznych, archeologia krajobrazu,

podstawy i problemy badań chronologicznych i stratygraficznych, podstawy badań geoarcheologicznych, petroarcheologia – od identyfikacji materiału po studia proveniencji, możliwości i ograniczenia badań bioarcheologicznych, izotopy stabilne jako źródło o diecie w przeszłości, zabytek pod mikroskopem – o możliwościach i ograniczeniach analiz traseologicznych, podstawy genetyki w archeologii, podsumowanie treści poruszanych na zajęciach, dyskusja nad możliwościami współczesnej archeologii), natomiast treści programowe dla II stopnia znacząco się różnią, gdyż mają charakter zaawansowany i podkreślono w nich badawczy wymiar zajęć (są to następujące treści programowe: multidyscyplinarność, interdyscyplinarność, transdyscyplinarność w archeologii; ukryte krajobrazy, teledetekcja w archeologii; ukryte krajobrazy - geofizyka i geochemia w archeologii; nie tylko punkt na mapie - archeologia krajobrazu; czas w archeologii - możliwości i ograniczenia datowania absolutnego; geoarcheologia - od interpretacji warstw do rekonstrukcji klimatu; o sposobach identyfikacji surowców, ich pochodzeniu i znaczeniu; gospodarka i nie tylko - szczątki roślinne i zwierzęce w archeologii; kondycja biologiczna ludzi z perspektywy antropologii; o diecie i jej pochodzeniu - wykorzystanie analiz stabilnych izotopów w archeologii; co mówią naczynia i narzędzia? - od traseologii do analiz pozostałości organicznych). Zróżnicowanie treści programowych znajduje także potwierdzenie w wykazie literatury, dla zajęć realizowanych na II stopniu studiów jest to literatura problemowa, poszerzająca zakres wiedzy o zaawansowane badania specjalistyczne.

Stosowne przeglądy programu zostały wykonane przez powołane w tym celu: Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz komisja opracowująca wstępny projekt modyfikacji programu studiów na kierunku archeologia powołana przez Dziekana WNHP.

Działania naprawcze podjęte przez Uczelnię pozwoliły na skuteczne zrealizowanie zaleceń.

w odniesieniu do kryterium 6:

Ad 1. W odpowiedzi na sformułowane zalecenia o charakterze naprawczym, Uczelnia nawiązała nową lub sformalizowała dotychczasową ścisłą współpracę z kilkudziesięcioma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, wśród których są liczne muzea polskie i zagraniczne, parki kulturowe oraz inne instytucje kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego, a także podmioty prywatne działające w powyższym obszarze. Zakres działalności tych instytucji jest w pełni zbieżny z zakresem kształcenia na ocenianym kierunku. Nie ulega wątpliwości, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Dobór podmiotów współpracujących przekłada się bez wątpienia na jakość kształcenia, w tym na możliwość osiągnięcia efektów uczenia się, zakładanych dla kierunku archeologia.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały, sformalizowany i przybiera różnorodne formy w oparciu o model współpracy bilateralnej oraz multilateralnej w ramach powołanej Wydziałowej Rady Interesariuszy Zewnętrznych.

W odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez pracodawców dokonano stosownych korekt w programie studiów. Przykładem jest utworzenie specjalności na drugim stopniu studiów o nazwie *archeologia w przestrzeni publicznej*, w ramach której realizowane są m.in. zajęcia z zakresu ochrony środowiska kulturowego (w Polsce, Europie i poza Europą), wykorzystania nowoczesnych technik wizualizacyjnych i popularyzacji wiedzy o przeszłości. Należy również wymienić takie kursy jak: *eksperyment i rekonstrukcja we współczesnej przestrzeni społecznej*, *zarządzanie dziedzictwem kulturowym*, *archeologia a przekaz społeczny i polityczny w świecie śródziemnomorskim*, *techniki archaiczne*

i sposoby ich wizualizacji, turystyka archeologiczna, archeologia w popkulturze, archeologia współczesności.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Jako przykładowe obszary współpracy wymienić należy: przygotowanie raportów, obejmujących opinie na temat strategii rozwoju Wydziału, a także funkcjonowania poszczególnych kierunków i realizowanych w ich ramach programów nauczania; opiniowanie profili absolwentów, poszczególnych kierunków realizowanych na Wydziale, pod kątem spełniania wymogów zapotrzebowania otoczenia zewnętrznego; monitorowanie i rozszerzanie możliwości odbywania przez studentów praktyk studenckich i praktyk zawodowych, stażów, programów bilateralnych; promowanie inicjatyw dotyczących pogłębiania współpracy z interesariuszami, m.in. w ramach wspólnych projektów naukowych, badawczych, popularyzatorskich, grantowych i in.

Dzięki współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, zapewniony jest udział praktyków w prowadzeniu zajęć ze studentami ocenianego kierunku. Podkreślić należy, że przedmiot oraz zakres prowadzonych przez praktyków zajęć koreluje z przedmiotem i zakresem ich profesjonalnej działalności zawodowej, co umożliwi osiągnięcie przez studentów efektów uczenia zakładanych dla tych zajęć.

Istotną część prowadzonych na kierunku zajęć przybiera charakter praktyczny, w tym również z zastosowaniem zaawansowanej technologii badawczej.

Ważnym elementem współpracy jest udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie dyplomowania.

Przedstawiciele pracodawców włączani są w proces monitorowania losów absolwentów.

We współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego organizowane są konferencje tematyczne, seminaria i warsztaty, które pozwalają studentom kierunku archeologia na pogłębienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej. Również we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czy też na zamówienie podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, realizowane są prace badawcze, które przekładają się również na doskonalenie jakości kształcenia na kierunku archeologia.

Pomimo znaczących ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni związanych z pandemią COVID-19 zapewniono nieprzerwany udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Poza utrzymaniem dotychczasowych form współpracy w okresie ograniczeń pandemicznych, organizowane były spotkania online z udziałem praktyków, którzy przedstawiają profesję, rodzaje aktywności i działalności istotne dla studentów kierunku archeologia. Regularny, sformalizowany, a przede wszystkim efektywny charakter mają przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Formułowane w wyniku przeglądów oceny i wnioski mają istotny wpływ na doskonalenie samej współpracy oraz jakości kształcenia.

Ad 2. Wprowadzono skuteczne rozwiązania z zakresu okresowych przeglądów współpracy w odniesieniu do programu studiów, poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy, wpływu współpracy na program studiów i doskonalenie jego realizacji, a także osiągania przez studentów efektów uczenia się. Przeglądy dokonywane są w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Konsekwencją wniosków płynących z tych przeglądów jest optymalizacyjna korekta oferty edukacyjnej. Do przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-

gospodarczym włączani są studenci. W wyniku przeglądów współpracy korektom podlega m.in. lista podmiotów, z którymi podpisano umowy o współpracy.

w odniesieniu do kryterium 10:

Ad. 1: Na Uniwersytecie Wrocławskim funkcjonują dwa zespoły: ds. Jakości Kształcenia oraz ds. Oceny Jakości Kształcenia, które działają na podstawie zarządzeń Dziekana WNHP, natomiast zakres ich działalności określa regulamin zatwierdzony przez Radę Instytutu. Obydwa wspomniane zespoły zostały zreorganizowane, określono ich zadania i kompetencje, wprowadzając w życie zasady wynikające z Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zespołowi ds. Jakości Kształcenia powierzono przegląd programów studiów pod kątem ich atrakcyjności i nowoczesności w świetle opinii i oczekiwań ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego oraz naukowego, a także kontrolę aktualności sylabusów i ich zgodności w zakresie obciążeń pracy studentów i punktów ECTS oraz adekwatności treści programowych i efektów uczenia się. Natomiast Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia zajmuje się przeglądem programów studiów pod kątem realizacji treści i ich zgodności z przyporządkowanymi efektami uczenia się w oparciu o ankiety studenckie, wyniki systematycznie prowadzonych hospitacji, opracowanie wyników ankiet studenckich oraz przygotowanie danych niezbędnych do utworzenia raportu rocznego, przygotowywanego na Wydziale. Informacje te obejmują m.in. rozkład wystawianych ocen, aktualną liczbę studentów, oceny z egzaminów i prac dyplomowych. Informacje pozyskiwane z ankiet studentów wypełnianych w systemie USOS (np. dotyczące rozbieżności w realizowanych i deklarowanych treściach programowych) są przekazywane do zespołu ds. jakości kształcenia, który zaleca prowadzącym zajęcia modyfikację lub uaktualnienie sylabusów.

Przyjęty, dwustopniowy system zapewniania jakości kształcenia, działający na archeologii, jest właściwie zaprojektowany. Kompetencje są jasno rozdzielone, obydwa zespoły sprawnie realizują powierzone im funkcje, które się wzajemnie uzupełniają. Okresowe przeglądy programu studiów są przeprowadzane przez obydwa zespoły, w rezultacie ich działań już w roku akad. 2020/2021 podjęto szereg działań projakościowych, modyfikując liczbę i profile specjalności oraz dostosowując efekty uczenia się do nowych treści programowych, przewidzianych na nowych specjalnościach. Trzeba dodać, że zmiany te były także odpowiedzią na postulaty pracodawców i studentów, zebrane i przeanalizowane na podstawie ankiet.

Prowadzone działania monitorujące i oceniające należy ocenić jako działania skuteczne.

Ad. 2: Studenci archeologii zostali włączeni w proces opiniowania programu studiów, zmian w programie oraz ocenę skutków przeprowadzonych zmian. Udział studentów polega m.in. na wypełnieniu ankiet (w systemie USOS), które dotyczą wszystkich zajęć, realizowanych w konkretnym semestrze. Oceny studentów są wiarygodne, sformułowane wedle listy sześciu pytań: 1) Jak oceniasz klarowność zasad zaliczenia przedmiotu, 2) jak oceniasz zrealizowanie treści programowych określonych w sylabusie, 3) jak oceniasz uporządkowanie i ustrukturyzowanie nauczyciela w prowadzenie zajęć, 4) jak oceniasz przygotowanie i zaangażowanie nauczyciela w prowadzenie zajęć, 5) jak oceniasz komunikatywność nauczyciela w trakcie zajęć, 6) jak oceniasz atrakcyjność wykorzystywanych podczas zajęć form dydaktycznych? Wyniki ankiet są poddawane analizie przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, który następnie przedstawia i wdraża konkretne potrzeby dydaktyczne.

Wprowadzono systematyczne oceny programu studiów i zmian w programie przez studentów, włączając ich tym samym w proces oceny procesu dydaktycznego w sposób realny i skuteczny (m.in. na podstawie ankiet).

4. Informacje o zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, dotyczących programu studiów, nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz infrastruktury naukowej i dydaktycznej (od przeprowadzenia przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej wskazaną uchwałą do otrzymania zawiadomienia o powtórnej ocenie programowej), w tym wynikających ze zmian przepisów prawa

Jeśli chodzi o program studiów, to w ramach działań naprawczych, podjętych na kierunku archeologia, wprowadzono na drugim stopniu studiów specjalność o nazwie *archeologia w przestrzeni publicznej*, w obrębie której realizowane są m.in. zajęcia z zakresu ochrony środowiska kulturowego (w Polsce, Europie i poza Europą), zajęcia z wykorzystania nowoczesnych technik wizualizacyjnych, a także popularyzacji wiedzy o przeszłości. Oprócz tego również wymienić takie kursy, jak: *eksperyment i rekonstrukcja we współczesnej przestrzeni społecznej, zarządzanie dziedzictwem kulturowym, archeologia a przekaz społeczny i polityczny w świecie śródziemnomorskim, techniki archaiczne i sposoby ich wizualizacji, turystyka archeologiczna, archeologia w popkulturze, archeologia współczesności*.

W odniesieniu do całego programu studiów należy zaznaczyć, że dokonano przeglądu treści programowych, efektów uczenia się i metod weryfikacji osiągnięcia tych efektów, dostosowując je do odpowiednio do poziomu studiów. Zmiany dotyczą zróżnicowania treści programowych, efektów uczenia się oraz metod weryfikacji w obrębie tzw. konwersatoriów specjalistycznych, będących zajęciami do wyboru. Studenci studiów I stopnia powinni zrealizować trzy takie konwersatoria, natomiast studenci II stopnia mają do realizacji jedno konwersatorium, przypisane konkretnie do danej specjalności, ale, oprócz tego, mogą wybrać cztery konwersatoria z obszernej listy możliwych do wyboru. Ponadto w programie studiów nie widnieją już zajęcia o identycznych treściach programowych i efektach uczenia się dla studentów I i II stopnia studiów. W przypadku zajęć o tych samych nazwach zróżnicowano odpowiednio do poziomu studiów treści programowe i efekty uczenia się. Na studiach II stopnia usunięto treści programowe i efekty uczenia się, charakterystyczne dla 6 poziomu PRK. Ponadto dokonano korekty zajęć kształcących nabywanie umiejętności praktycznych w taki sposób, że zajęcia te prowadzone są (odpowiednio dla obu poziomów studiów) na stanowiskach archeologicznych, wymagających wykorzystania zróżnicowanych metod badawczych. W odniesieniu do wszystkich zajęć, zarówno konwersatoriów specjalistycznych, jak i zajęć o charakterze praktycznym, zróżnicowanie treści programowych i efektów uczenia się, a także metod weryfikacji uwzględnia progres wiedzy i kompetencji w zależności od poziomu studiów.

5. Podsumowanie i propozycja oceny spełnienia kryteriów, w odniesieniu do których zostały sformułowane zalecenia wymienione we wskazanej uchwale

Na kierunku archeologia wprowadzono skuteczne zmiany i działania naprawcze, wynikające z zaleceń sformułowanych przez Prezydium PKA. Zmiany te polegają na dostosowaniu treści programowych i efektów uczenia się do właściwego poziomu studiów, na zróżnicowaniu treści programowych i efektów uczenia się stosownie do poziomu studiów w przypadku zajęć o tych samych nazwach, a także na usunięciu na II stopniu studiów treści programowych i efektów uczenia się niezgodnych z 7 poziomem PRK.

Ponadto doprecyzowano i nadano charakter systematyczny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ten sposób, że uwzględnione zostały postulaty instytucji zewnętrznych,

współpracujących z kierunkiem archeologia, pod kątem opracowania programu studiów oraz realizowania prac dyplomowych na obu poziomach studiów. Przeprowadzane są systematyczne konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a dobrym symptomem tej współpracy jest wprowadzenie na II stopniu studiów – na skutek sugestii instytucji współpracujących - specjalności o nazwie *archeologia w przestrzeni publicznej*. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona w ramach dwustronnych umów, zaś na WNHIP działa Wydziałowa Rada Interesariuszy Zewnętrznych, która, jako narzędzie opiniodawcze i konsultacyjne, funkcjonuje w obrębie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale. Funkcje i kompetencje Rady Interesariuszy zostały jasno określone, w jej skład wchodzi przedstawiciele społeczności akademickiej, przedstawiciele interesariuszy, reprezentanci samorządu studentów i doktorantów.

Na kierunku wdrożono także działania naprawcze w odniesieniu do systemu zapewnienia jakości kształcenia, polegające na funkcjonowaniu dwóch zespołów: zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia, o jasno sformułowanych kompetencjach i zadaniach w zakresie monitorowania programu studiów i czuwania nad jego poprawnością. Studenci zostali włączeni w proces oceny dydaktyki na kierunku. Działania obu zespołów uwzględniają opinie środowiska interesariuszy zewnętrznych, jak również środowiska studenckiego.

Wszystkie wprowadzone działania naprawcze należy uznać za zgodne z zaleceniami PKA; działania te są kompleksowe, skuteczne i usuwają niedociągnięcia bądź niedopatrzenia, na które wskazano podczas wizytacji.

W związku z tym na kierunku archeologia zostały spełnione wszystkie warunki, wynikające z konieczności wprowadzenia zmian i działań naprawczych, i proponuje się uznanie kryteriów 2, 6 oraz 10 za kryteria **spełnione**.

5.1. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Ocena stopnia spełnienia kryterium w uchwale 454/2020 Prezydium PKA z dnia 16 lipca 2020 r. kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium po przeprowadzeniu oceny realizacji zaleceń ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo	kryterium spełnione

Przewodniczący zespołu oceniającego

prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz

6. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl